

Risicoanalyse MINAS

R.W. van Otterloo
M. van het Bolscher

Arnhem, 21 maart 2002

5002/02.54041/P

In opdracht van MINAS

auteur : M. van het Bolscher

beoordeeld: R.W. van Otterloo

46 blz RDA/RvO/MP

goedgekeurd : R.W. van Otterloo

5002_02.54041_rapport risicoanalyse minas

© NRG 2002

Behoudens hetgeen met de opdrachtgever is overeengekomen, mag in dit rapport vervatte informatie niet aan derden worden bekendgemaakt en is NRG niet aansprakelijk voor schade door het gebruik van deze informatie.

Inhoudsopgave

Lijst van tabellen	5
Samenvatting	7
1 Inleiding	8
2 Doelstelling van het beleid en van de risicoanalyse	8
2.1 Het beleid	8
2.2 De risicoanalyse	9
2.3 De ten behoeve van de analyse gebruikte informatie	9
3 Systeembeschrijving	10
3.1 Algemeen	10
3.2 De 3 systemen	10
4 Bepalen van afwijkingen en risicoklassen	11
4.1 Algemeen	11
4.2 Afwijkingen	11
4.3 Risico	12
5 Bedrijfstypen	13
6 De risicoanalyse	14
6.1 Algemeen	14
6.2 De risicoanalysetabel	14
7 Dominantie van een gebeurtenis.	18
8 Dominante bijdrage per aangifte systeem	19
8.1 Algemeen	19
8.2 Verfijnde aangifte	19
8.3 Forfaitaire aangifte	19
8.4 Intermediaire aangifte	20
8.5 Aanvullende opmerkingen	20
8.6 Conclusies betreffende de 3 aangifte systemen.	20
9 Dominante bijdrage per bedrijfstype	21
9.1 Type 1. Akkerbouwbedrijf of tuinbouwbedrijf:	21
9.2 Type 2 .Gemengd bedrijf, extensief (minder dan 2,5 GVE per hectare)	22
9.3 Type 3. Gemengd bedrijf, intensief (meer dan 2,5 GVE per hectare):	23
9.4 Type 4 Melkveehouderij, extensief (minder dan 2,5 GVE per hectare):	24
9.5 Type 5 Melkveehouderij, extensief (meer dan 2,5 GVE per hectare). Dit komt overeen met type 4.	25
9.6 Type 6. Pluimveebedrijf . Dit komt overeen met de type 4 en 5.	26
9.7 Type 7. Varkensbedrijf. Dit komt overeen met de type 4,5 en 6	27
9.8 Type 8. Intermediair (loonwerker, mesttransporteur, mestverwerkingsbedrijf, e.d.)	28

10	Conclusies en aanbevelingen	29
	Literatuur	32
bijlage A	Systeem Verfijnde aangifte	33
bijlage B	Systeem Forfaitaire aangifte	34
bijlage C	Systeem intermediaire aangifte	35
bijlage D	Risicoanalyse verfijnde aangifte	37
bijlage E	Risicoanalyse Forfaitaire aangifte	38
bijlage F	Risicoanalyse intermediair aangifte	39
bijlage G	Risicoanalyse bedrijfstype 1 verfijnde aangifte	40
bijlage H	Risicoanalyse bedrijfstype 1 forfaitaire aangifte	41
bijlage I	Risicoanalyse bedrijfstype 2 en 3 verfijnde aangifte	42
bijlage J	Risicoanalyse bedrijfstype 2 en 3 forfaitaire aangifte	43
bijlage K	Risicoanalyse bedrijfstype 4 t/m 7 verfijnde aangifte	44
bijlage L	Risicoanalyse bedrijfstype 4 t/m 7 forfaitaire aangifte	45

Lijst van tabellen

tabel 1	Een overzicht van de gebruikte gidswoorden is hier weergegeven	11
tabel 2	De vier risicoklassen	13
tabel 3	Een overzicht van de kruiscontroles waarnaar verwezen wordt in het xxx schema.	16
tabel 4	Een verklaring van de zwaartes van de accountants controle.	17
tabel 5	Dominatie per type bedrijf samengevat	29

Samenvatting

In opdracht van het Ministerie van Justitie is door NRG, in samenwerking met TNO, een fraudegevoeligheidsanalyse en risicoanalyse van het mineralen aangifte systeem MINAS uitgevoerd. Het uitgevoerde onderzoek maakt deel uit van een algemene Evaluatie van de Meststoffenwet over de jaren 2000 en 2001.

Als uitgangspunt voor het onderzoek zijn de drie aangifteformulieren genomen, te weten:

- verfijnde aangifte
- forfaitaire aangifte
- fosfaataangifte voor intermediairs

Naast deze drie aangifte formulieren is ook onderscheid gemaakt naar type bedrijf.

Doelstelling van de analyse is de zwakke plekken van de drie aangifte systemen bloot te leggen, daarbij is alleen gelet op afwijkingen die ten nadele zijn van de overheid. Immers aangiften die ten nadele van de overheid zijn, zijn aangiften die in het algemeen zullen leiden tot een hogere mineralen afgifte aan het milieu.

Het niveau van de risicoanalyse ligt op het niveau van de aangifte vragen. De resultaten van de analyse worden wel per aangifte formulier en per bedrijfstype gepresenteerd.

Controle matregelen zoals uitgevoerd door AID en BH zijn in de analyse verwerkt. Met name het effect van een goed werkend Basis Registratie Percelen (=BRP) is inzichtelijk gemaakt.

Ten behoeve van de risicoanalyse zijn interviews gehouden met medewerkers van LNV, AID, Bureau heffingen, en VLB.

De methodiek die gehanteerd wordt is gebaseerd op de door NRG in opdracht van het Ministerie van Justitie eerder ontwikkelde fraudegevoeligheidsanalyse methodiek in 'Analyse van handhavingsrisico's'¹. De methodiek is waar daar behoefte toe was enigszins aangepast.

Een sterke kant van MINAS is dat er veelvuldig sprake is van "tegengesteld belang". Tegengesteld belang impliceert dat bij de aan- en afvoerposten van mineralen er altijd resp. een toevoerder of ontvanger is die ook MINAS plichtig is. Die toevoerder of ontvanger zou zichzelf benadelen als hij mee zou werken aan een onder of overschatting van de hoeveelheid mineralen.

Goed functioneren van BRP reduceert veel van de grotere risico's. Evenzo voorkomt BH grote fouten door de aangiften geautomatiseerd te verwerken (al dan niet opzettelijke verschrijvingen worden daarmee geëlimineerd).

Als dominante ongewenste gebeurtenissen blijft over waar schattingen verricht mogen worden (b.v. gewicht) en waar dier categorieën gekozen mogen worden. Daar is accountants controle, maar iets meer of minder gewicht, of een dier categorie hoger of lager is moeilijk te controleren. AID doet goed werk op het gebied van kruiscontroles waarbij boven 2 sigma wordt gecontroleerd. Dat doet de kans op excessen sterk afnemen.

1 Inleiding

In opdracht van het Ministerie van Justitie is door NRG, in samenwerking met TNO, een fraudegevoeligheidsanalyse en risicoanalyse van het mineralen aangifte systeem MINAS uitgevoerd. Het uitgevoerde onderzoek maakt deel uit van een algemene Evaluatie van de Meststoffenwet over de jaren 2000 en 2001.

Als uitgangspunt voor het onderzoek zijn de drie aangifteformulieren genomen, te weten:

- verfijnde aangifte
- forfaitaire aangifte
- fosfaataangifte voor intermediairs

Het onderzoek en de structurele uitwerking van de risicoanalyses worden in dit rapport beschreven.

De methodiek die gehanteerd wordt is gebaseerd op de door NRG in opdracht van het Ministerie van Justitie eerder ontwikkelde fraudegevoeligheidsanalyse methodiek in 'Analyse van handhavingsrisico's'¹.

2 Doelstelling van het beleid en van de risicoanalyse

2.1 Het beleid

MINAS staat voor Mineralen Aangiftesysteem. Dit systeem is in 1998 in werking getreden. Het systeem is erop gericht de verliezen naar milieu van de mineralen fosfaat en stikstof in de vorm van meststoffen in Nederland terug te dringen. MINAS moet zorgen voor een balans tussen de aan- en afvoer van stikstof en fosfaat op het bedrijf. Het MINAS is er dus op gericht het gebruik van fosfaat en stikstof op bedrijfsniveau te reguleren.

Het doel van MINAS is het terugdringen van de mineralenverliezen naar het milieu via de landbouw. De regelgeving is er onder andere op gericht om de spoeling van nitraat en fosfaat naar het grondwater en oppervlaktewater zodanig te verlagen dat de gezondheids- en milieurisico's worden beperkt. De normen voor de toelaatbare fosfaat- en stikstofverliezen naar de grond zullen nog verder worden aangescherpt.

Vanaf 2001 zijn in principe alle landbouwbedrijven aangifteplichtig voor MINAS. Deze bedrijven moeten elk jaar opgeven hoeveel fosfaat en stikstof zij hebben aan- en afgevoerd. Als ze meer fosfaat en stikstof aanvoeren dan afvoeren kan dat leiden tot verliezen naar het milieu. Deze verliezen worden belast boven van tevoren vastgestelde normen, de zogenaamde verliesnormen.

2.2 De risicoanalyse

Doelstelling van de analyse is de zwakke plekken van de drie aangifte systemen bloot te leggen, daarbij is alleen gelet op afwijkingen die ten nadele zijn van de overheid. Immers aangiften die ten nadele van de overheid zijn, zijn aangiften die in het algemeen zullen leiden tot een hogere mineralen afgifte aan het milieu.

Het niveau van de risicoanalyse ligt op het niveau van de aangifte vragen. De resultaten van de analyse worden wel per aangifte formulier en per bedrijfstype gepresenteerd.

Volledig ontduiken van de aangifte heeft geen deel uitgemaakt van de analyse.

De onderliggende MINAS boekhouding is wel in de analyse verwerkt. Van toepassing zijnde controlerende maatregelen van de controlerende instanties worden gespecificeerd en op hun waarde geschat. Dit houdt in dat deze eindrapportage aanbevelingen oplevert met betrekking tot eventuele aanvullende maatregelen of aanpassingen.

2.3 De ten behoeve van de analyse gebruikte informatie

Om de risicoanalyse uit te kunnen voeren is gebruik gemaakt van bestaande documenten en van interviews.

De gebruikte documenten zijn:

- Brochure Aangifte doen voor MINAS, Bureau Heffingen
- MINAS Tabellenbrochure 2001, Bureau Heffingen
- Toelichting bij het Boekhoudpakket 2002, MINAS, Bureau Heffingen
- Aangifteformulieren 2000, Bureau Heffingen
- Protocol voor de accountantswerkzaamheden MINAS, 2001
- Vragenlijst MINAS, B&A Groep, 2002.
- Risicoanalyse MINAS, Bureau Heffingen

Geïnterviewd zijn:

• W. van Benthem	AID
• B. de Vos	AID
• L. van Mierlo	AID
• Y. van de Camp	VLB
• D. Oele	BH
• J. Elsinghorst	LNV
• R. Haije	LNV

Daarnaast zijn gesprekken gevoerd met M.H. Prinsen en R.M.M. Vossen van het Ministerie van Justitie (Expertisecentrum Rechtshandhaving) en A.H. Spriensma van Bureau Heffingen

3 **Systeembeschrijving**

3.1 **Algemeen**

Om aangifte te kunnen doen voor MINAS, moet de aan- en afvoer van mineralen op het bedrijf geadmistreerd worden. Hierbij moet rekening worden gehouden met de aan- en afvoer van fosfaat en stikstof in:

- voer
- meststoffen
- dieren
- dierlijke producten
- akker- en tuinbouwproducten.

3.2 **De 3 systemen**

Als uitgangspunt voor de systeembeschrijving zijn de aangifteformulieren genomen. Voor ieder aangifteformulier is een systeembeschrijving gemaakt, te weten:

- verfijnde
- forfaitaire
- voor intermediairs.

In de bijlagen A, B en C staan de drie systemen weergegeven. Deze drie systemen zijn gebruikt voor het maken van de uiteindelijke risicoanalyses.

De systeembeschrijving is opgebouwd uit gekleurde vlakken genummerd met Romeinse cijfers, witte rechthoeken en ovaal, en zwarte en groene pijlen. Ieder gekleurd vlak komt overeen met een groep vragen (een onderdeel) binnen het aangifteformulier en is te herkennen aan de overeenkomstige titel. Binnen ieder vlak zijn de vragen/opdrachten vermeld in de witte rechthoeken. De vraag alsmede het nummer is gelijk aan die in het aangifteformulier. Ieder in te vullen antwoord of resultaat binnen het aangifteformulier wordt in de systeembeschrijving weergegeven in de vorm van een ovaal. Voor iedere open in te vullen ruimte binnen het aangifteformulier staat er dus een ovaal cirkel in de systeembeschrijving. Alle verbanden worden vervolgens gelegd door de zwarte en groene pijlen.

Hierbij staat iedere zwarte pijl voor een bepaalde *gebeurtenis*, namelijk het zelf invullen van een waarde door de MINAS-plichtige. Dat kan het antwoord zijn of een waarde waarmee gerekend moet worden en die uit een eerder deel van de aangifte komt. Bij iedere zwarte pijl kan dus iets fout gaan, bewust of onbewust, wat tot gevolg kan hebben dat de overheid benadeeld wordt.

Een zwarte pijl komt wel altijd voort uit een witte rechthoek en mondt uit in een ovaal. Uitzondering hierop zijn de vragen waar 'ja' of 'nee' op geantwoord moet worden. Hier bestaat het antwoord uit een te kiezen pad en mondt de zwarte pijl uit in een andere witte rechthoek.

De groene pijl staat voor het transporteren van een waarde. Hiermee wordt duidelijk waar de som uit bestaat of welke waarden waarin het formulier weer terugkomen, en daar dus invloed op uitoefenen.

4 Bepalen van afwijkingen en risicoklassen

4.1 Algemeen

De methodiek die gehanteerd wordt is afgeleid van de Failure Modes Effects and Criticality Analysis (FMECA) methodiek en is aangevuld met een aantal kolommen, waarop verder in dit rapport in zal worden gegaan.

4.2 Afwijkingen

Bepaalde gebeurtenissen kunnen een nadelig effect hebben voor de overheid. Bij deze risicoanalyse wordt alleen gelet op afwijkingen die optreden, en ten NADELE van de overheid zijn, dus een lagere dan werkelijke aangifte tot gevolg hebben. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen bewust en onbewust. Aan de hand van zogenaamde gidswoorden wordt in de risicoanalysetabel iedere gebeurtenis die een nadelig effect voor de overheid heeft, per vraag omschreven.

De algemeen toegepaste gidswoorden: Geen, Niet, Meer, Minder, Evenals, Gedeeltelijk, Omgekeerd en Anders dan (zie [1]) zijn bij deze analyse in eerste instantie ook toegepast. In de loop van de analyse bleken echter een aantal gidswoorden niets op te leveren en een aantal andere gidswoorden beter met andere woorden te worden weergegeven. De uiteindelijk toegepaste gidswoorden staan in tabel 1

tabel 1 Een overzicht van de gebruikte gidswoorden is hier weergegeven

Vraag	Gebeurtenis	Handeling
	Gidswoorden	
Opgave	MEER / MINDER VERSCHRIJVING + / VERSCHRIJVING - VERSCHUIVING	opgeven / schatten overnemen / bepalen bepalen
Bereken	VERSCHRIJVING + / VERSCHRIJVING -	berekening

Tabel 1: De gidswoorden die worden gebruikt om een gebeurtenis te omschrijven ten nadele van de overheid. Aan een gebeurtenis gaat altijd een vraag vooraf, en de gebeurtenis zelf is gerelateerd aan een handeling.

Hierbij hebben de gidswoorden de volgende betekenis:

- **MEER / MINDER**
Een hogere of lagere waarde (bv: kg stikstof, ha land etc.) opgeven dan waar daadwerkelijk sprake van is, of het gewicht lager of hoger schatten. Ten gunste van degene die aangifte doet. Niets invullen hoort daar dus ook bij.
- **VERSCHRIJVING + / VERSCHRIJVING -**
Een waarde (+ betekent te hoog,- betekent te laag) binnen het formulier foutief overnemen of berekenen, of het foutieve antwoord op een meerkeuzevraag opgeven.
- **VERSCHUIVING**
Een verkeerde categorie (b.v.: diercategorie) opgeven. In geval van verschuiving zal hier vaak een boven of onderliggende categorie aangegeven worden.

4.3 Risico

In een risicoanalyse wordt er altijd naar gestreefd om per ongewenste gebeurtenis een kans en een gevolg te schatten. Die gebeurtenissen die dan hoge kansen en grote gevolgen hebben zijn vervolgens dominant in het risico. Hierbij geldt dat:

$$\text{Risico} = \text{Kans} \times \text{Gevolg}$$

In MINAS is het ongewenste gevolg steeds dat er mineralen in het milieu komen. Met betrekking tot gevolgen is derhalve alleen de hoeveelheid (kg) mineralen van belang. Per bedrijf is ieder gevolg alleen uit te drukken in hoeveelheid (kg). Omdat de grootte van het gevolg in deze analyse steeds door twee factoren bepaald wordt:

- 1) De betreffende vraag waarop de afwijking van toepassing is in MINAS
- 2) De absolute grootte van de aangifte (Het gevolg is veelal een procentueel gevolg, waarbij het om procenten van het daar van toepassing zijnde onderwerp gaat)

wordt hier voor een andere risicomaat , dan kans en gevolg gekozen.

Hier wordt gekozen voor de aantrekkelijkheid tot het doen van een foutieve aangifte. De aantrekkelijkheid representeert de grootte van de afwijking (zoals onder 1 hierboven bedoeld is) én het gemak waarmee de fout gemaakt kan worden in de veronderstelling dat hij niet als fout gedetecteerd wordt. Dit heeft geleid tot een indeling in vier risicoklassen, waarbij 4 de klasse is van het hoogste risico. In tabel 2 is een overzicht gegeven van de risicoklasse indeling.

tabel 2 De vier risicoklassen

Risicoklasse	Naam	Omschrijving
1	Er is een tegengesteld belang	Tegengesteld belang impliceert dat wat voor de ene MINAS-plichtige afvoer is, voor de andere MINAS-plichtige tot de aanvoer behoort. Dit maakt de kans op opzettelijke fouten klein. Een verkeerde aangifte is nu immers altijd in het nadeel van een van de twee
2	Er is géén tegengesteld belang	Als er géén tegengesteld belang is, kunnen er bewust schattings- en bemonsteringsfouten gemaakt worden. Verschrijvingen en verschuivingen behoren daar ook bij. Een en ander is wel te controleren, maar het onderlinge tegengestelde belang is weg.
3	Er is géén tegengesteld belang en er is (relatief) een lage vermenigvuldigingsfactor	Als extra boven op 2 komt nu een vermenigvuldigingsfactor. Het aantal ha. natuurgebied wordt bijvoorbeeld met een factor 10 respectievelijk 50 vermenigvuldigd, fouten hierin dus ook! Dit maakt het maken van fouten aantrekkelijk.
4	Er is géén tegengesteld belang en er is (relatief) een hoge vermenigvuldigingsfactor	Als extra boven op 2 komt nu een relatief hoge vermenigvuldigingsfactor. Het aantal ha. grasland wordt bijvoorbeeld met een factor 35 respectievelijk 275 vermenigvuldigd.

5 Bedrijfstypen

Met betrekking tot de bedrijven die aangifteplichtig zijn voor MINAS zijn 8 verschillende zogenaamde bedrijfstypen te onderscheiden, te weten:

- 1) Akkerbouwbedrijf of tuinbouwbedrijf
- 2) Gemengd bedrijf, extensief (minder dan 2,5 GVE per hectare)
- 3) Gemengd bedrijf, intensief (meer dan 2,5 GVE per hectare)
- 4) Melkveehouderij, extensief (minder dan 2,5 GVE per hectare)
- 5) Melkveehouderij, extensief (meer dan 2,5 GVE per hectare)
- 6) Pluimveebedrijf
- 7) Varkensbedrijf
- 8) Intermediair (loonwerker, mesttransporteur, mestverwerkingsbedrijf, e.d.)

alle 8 bedrijfstypen worden in deze analyse behandeld.

Als eerste moet er een onderscheid gemaakt worden tussen de intermediair en de rest van de bedrijfstype. De nummers 1 t/m 7 hebben namelijk de keus uit een ‘verfijnde’ en een ‘forfaitaire’ aangifte, terwijl de intermediair alleen aangifte mag doen via de ‘fosfaataangifte voor intermediairs’.

6 De risicoanalyse

6.1 Algemeen

De methodiek die gehanteerd wordt is, zoals al eerder gezegd, afgeleid van de Failure Modes Effects and Criticality Analysis (FMECA) methodiek [1] en is aangevuld met een aantal kolommen, die hier besproken zullen worden.

In de risicoanalysetabel wordt iedere vraag die bij het invullen van de aangifte aan de orde komt beschreven. Hierbij wordt uitgegaan van de systeembeschrijvingen. Iedere zwarte pijl in dat schema is een handeling die invloed heeft op de uiteindelijke uitkomst van het aangifteformulier, de aangifte. De handelingen die een nadeel vormen voor de overheid worden in deze risicoanalyse als gebeurtenissen aangeduid en omschreven met gidswoorden. In de volgende paragraaf volgt een beschrijving van de opbouw van de risicoanalyse die te vinden is in de bijlagen D en verder.

6.2 De risicoanalysetabel

In de eerste plaats is de risicoanalysetabel (zie bijlagen D t/m L) opgebouwd uit *onderdelen*, *vragen* en *subvragen*. De *onderdelen* komen overeen met de verschillende kleurvlakken uit de systeembeschrijving, die weer overeenkomen met de verschillende groepen vragen (onderdelen) binnen het aangifteformulier. De vragen komen, qua nummering, overeen met de vragen in het aangifteformulier. In sommige gevallen is er nog een onderverdeling gemaakt naar *subvragen*. Dit is gedaan wanneer er sprake is van een samengestelde vraag in het aangifteformulier, er wordt meer dan een handeling gevraagd.

Op de tweede plaats zijn per vraag (en subvraag) de gebeurtenissen beschreven die bij het invullen van het formulier, en dus het beantwoorden van betreffende vraag, aan de orde komen. Het gaat dan alleen om de gebeurtenissen die ten NADELE van de overheid zijn, dus een lagere dan werkelijke aangifte tot gevolg hebben. Bij omschrijvingen als 'foutief invullen', 'minder invullen dan waarvan sprake is', 'ongewenste gebeurtenis' of 'ten gunste van de boer' wordt hierop bedoeld.

Beschrijving en eigenschappen van de verschillende gebeurtenissen kunnen in een aantal kolommen worden vermeld. Het betreft de volgende kolommen:

- Nr.

Het nummer komt overeen met het nummer van de vraag in de aangifte. Aangezien er per vraag vaak meerdere antwoorden gegeven moet worden, en er dus ook meer gebeurtenissen zijn, wordt er nog een onderverdeling gemaakt (vb: de vraag luidt; 'opgave oppervlakte grond', maar dat is weer onderverdeeld in oppervlakte grasland, bouwland etc.). Iedere gebeurtenis waarbij iets ingevuld wordt op het aangifteformulier is namelijk beschreven. Iedere gebeurtenis komt weer overeen met een zwarte pijl in de systeembeschrijving. Ieder in te vullen antwoord binnen het formulier komt dus overeen met één gebeurtenis. Uitzondering hierop zijn de gebeurtenissen

waarbij met a en b nog een extra onderverdeling is gemaakt. In geval van bijvoorbeeld een gebeurtenis 15.1a en 15.1b gaat het om meerdere gebeurtenis, maar slechts om 1 zwarte pijl in de systeembeschrijving. Meer informatie over deze onderverdeling onder Gebeurtenis.

- Gebeurtenis

Hier wordt met behulp van een aantal gidswoorden (zie paragraaf 4.2 Afwijkingen) beschreven wat de gebeurtenissen (=ongewenste gebeurtenissen) zijn die er toe leiden dat het gevraagde gegeven in het aangifteformulier ten nadele van de overheid wordt ingevuld, bewust of onbewust. Zoals genoemd onder Nr., komen er onderverdelingen van een gebeurtenis naar a en b voor. Binnen de aangifte gaat het om één gebeurtenis, één in te vullen antwoord, maar omdat er aan het tot stand komen van het te geven antwoord meer ten grondslag ligt worden deze gebeurtenissen in de risicoanalysetabel afzonderlijk beschreven. Zo komt duidelijker naar voren wat precies de oorzaak is van een onjuist antwoord en dus kan de risicoklasse beter bepaald worden.

- Géén tegengesteld belang

Deze kolom wordt aangekruist als er GEEN sprake is van een tegengesteld belang bij het in te vullen antwoord. Een tegengesteld belang impliceert dat wat voor de ene MINAS-plichtige afvoer is voor de andere MINAS-plichtige aanvoer is. Dit maakt de kans op opzettelijke fouten klein. Als hier géén sprake van is, geeft dat een verhoogde kans op fouten en wordt desbetreffende gebeurtenis in deze kolom aangekruist.

- Vermenigvuldigingsfactor (Fosfaat / Stikstof)

Als er in het aangifteformulier vermenigvuldigd moet worden met een bepaalde factor, dan is het bij alle antwoorden die ten grondslag liggen aan het uiteindelijk te vermenigvuldigen getal aantrekkelijker om een fout te maken. Hierdoor krijgen al deze gebeurtenissen een kruis in deze kolom. Een voorbeeld is het op te geven oppervlakte grasland (verfijnde aangifte). Meer hectare opgeven bij vraag 4 levert uiteindelijk een hogere waarde op om in vraag 28 te vermenigvuldigen en uiteindelijk dus een groter toegestaan verlies.

- Risicoklasse

Alle gebeurtenissen zijn in risicoklassen ingedeeld die van 1 tot en met 4 gaan, waarbij 4 de klasse is van het hoogste risico. In deze kolom wordt op basis van de informatie uit de vorige 2 kolommen een klasse gekozen. Voor een overzicht van de risicoklassen, zie paragraaf 4.3 Risico.

De klasse indeling is als volgt:

Klasse 1	tegengesteld belang	en	geen vermenigvuldigingsfactor
Klasse 2	geen tegengesteld belang	en	geen vermenigvuldigingsfactor
Klasse 3	geen tegengesteld belang	en	kleine vermenigvuldigingsfactor

Klasse 4 geen tegengesteld belang en grote vermenigvuldigingsfactor.

Klasse toekenning aan een ongewenste gebeurtenis vindt plaats zonder rekening te houden met mogelijke controles van AID, BHF of anderen. Die controles zijn wel in de analyse opgenomen, maar komen pas aan de orde als blijkt dat een gebeurtenis een groot risico oplevert.

- Huidige maatregelen

In deze kolom wordt omschreven hoe gecontroleerd wordt op het eventueel optreden van de omschreven gebeurtenis.

- Kruiscontrole mogelijk

Onder kruiscontrole wordt verstaan het met elkaar vergelijken van verschillende posten die verband houden met elkaar. Het is bijvoorbeeld mogelijk om de hoeveelheid aangevoerd mengvoer te vergelijken met het aantal beesten. Door een statistische controle waarbij door middel van een normaalverdeling naar de verhouding tussen bijvoorbeeld het aantal dieren en de hoeveelheid mengvoer wordt gekeken, kunnen de uitschieters, boven 2 sigma, eruit gehaald worden. In tabel 3 staan een aantal basis combinaties van kruiscontroles die in de kolom ‘kruiscontrole mogelijk’ als suggestie genoemd worden.

tabel 3 Een overzicht van de kruiscontroles waarnaar verwezen wordt in het xxx schema.

Basis kruiscontroles

- a) dieren / mengvoer
 - b) dieren / dierlijke producten
 - c) bouwland / akker- en tuinbouwproducten
 - d) dieren / in- en uitgeschaarde dieren
 - e) dieren / grond
 - f) dieren / grond / aan- en afvoer van mest
 - g) dieren / dierlijke mest
 - h) grond / kunstmest / dierlijke mest
-

- Referentie

In de referentie staat de instantie genoemd die de huidige maatregel uitvoert of, wanneer er geen huidige maatregelen genoemd worden, er naar streeft dat de omschreven gebeurtenis niet plaats zal vinden en kan controleren. De referenties zijn de AID en BH.

- Accountantscontrole

Deze kolom is nog in twee kolommen verdeeld. De linker kolom heeft betrekking op het deelprotocol dat in dat geval van toepassing is. Zie daartoe ook het accountants protocol [2]. De rechter kolom heeft betrekking op de zwaarte van de accountants controle met betrekking tot de mogelijkheid tot het veroorzaken van ongewenste gebeurtenissen. De zwaarte van de afwijking wordt met vier verschillende begrippen aangegeven en is afhankelijk van het gidswoord, van het protocol en van de risicoklasse. De verklaring van de zwaarte staat in tabel 4.

tabel 4 Een verklaring van de zwaartes van de accountants controle.

Naam	Effect van controles	Omschrijving
Autom. BH	Bureau heffingen elimineert deze afwijking. De accountants controle kan hier dus weinig aan bij dragen.	Het betreft altijd een verschrijving die alleen maar gemaakt kan worden als er een formulier wordt ingevuld. Bij geautomatiseerde aangiften kan deze afwijking zich niet voor doen. De verschrijving wordt altijd teniet gedaan door opname van het formulier in het geautomatiseerde systeem van Bureau Heffingen. De accountant komt aan het tegengaan van deze afwijking niet te pas.
E / B	Een eind opgave = een begin voor volgend jaar.	Het betreft altijd een opgave van een hoeveelheid die overeen moet stemmen met de eind opgave van het vorige jaar. Dit is vrijwel altijd goed te controleren
G	Goed te controleren, maar wel met aanvullende info.	De accountantscontrole is goed uit te voeren, maar er moet wel gebruik gemaakt worden van informatie die buiten de betreffende MINAS aangifte staat.
MAR	Marginale afwijkingen zijn	De afwijking betreft nu altijd of

Naam	Effect van controles	Omschrijving
	mogelijk.	Verschuiven, of een schatting. De MINAS plichtige kan hier op lastig te controleren wijze een marginale fout maken.

Autom BH is de minst erge zwaarte en dus beste controle, MAR is de ernstigste zwaarte en dus minst sterke controle.

- Scheidingslijn.

Links van de donker gekleurde scheidingslijn is behandeld naar de stand van heden. Rechts van de scheidingslijn staan alternatieve maatregelen die nog niet effectief zijn, maar overwogen kunnen worden of reeds in uitvoering zijn.

- Alternatieve / aanvullende maatregelen

In deze kolom wordt, indien van toepassing, een aanvulling op de huidige maatregelen gegeven.

Door middel van interviews is informatie verkregen over het functioneren van het MINAS-aangiftesysteem. Met behulp van deze informatie is getracht de risicoanalysetabel zo volledig mogelijk in te vullen.

7 Dominantie van een gebeurtenis.

In eerste instantie wordt het gewicht van een ongewenste gebeurtenis bepaald door de risicoklasse. Zie daartoe hoofdstuk 4.3. In die risicoklasse is 4 het hoogste risico en 1 het laagste. Bij die rangschikking is echter geen rekening gehouden met het effect van de kruiscontrole mogelijkheid en het effect van de accountantscontrole (tabel 4).

Betreffende combinaties van risicoklasse en zwaarte van de accountants controle kan in zijn algemeenheid het volgende opgemerkt worden:

- Van verwaarloosbaar risico zijn gebeurtenissen die een 1 als risicoklasse hebben. Ditzelfde geldt voor gebeurtenissen die Autom.BH of E/B als zwaarte hebben.
- Gebeurtenissen die een 2 als risicoklasse hebben en niet aan voornoemde voorwaarde voldoen komen dus in combinatie met zwaarte G of MAR voor. Risico klasse 2 met zwaarte G is minder ernstig als klasse 2 met MAR. Bij G is de controle immers goed mogelijk. Bij MAR zijn marginale afwijkingen moeilijk te controleren.
- Van de risicoklassen 3 en 4 kan ook vermeld worden dat combinaties met zwaarte MAR ernstiger zijn dan met zwaarte G. De risicoklassen 3 en 4 worden echter per aangifte behandeld. Zo ook geldt voor de inbreng van kruiscontrole.

8 Dominante bijdrage per aangifte systeem

8.1 Algemeen

Gesteld kan worden dat het begrip ‘tegengesteld belang’ op zeer veel gebeurtenissen van toepassing is. Dit zorgt ervoor dat die gebeurtenis in een lage risicoklasse wordt ingedeeld en geeft aan dat het om een laag risico gaat. Het tegengesteld belang is voor de risico ongevoeligheid van het MINAS erg belangrijk. De zwaarste risicoklasse (4) doet zich met name voor bij de opgave van oppervlakte grond. De accountantscontrole geeft daar als zwaarte een G of beter. Ook de AID heeft daar zijn controles. Goed functioneren van Basis Registratie Percelen zal daar echter in de toekomst een nog gunstiger verandering in brengen. Alle aangiften aangaande oppervlakte grond kunnen vanaf dan gezien worden als zijnde van tegengesteld belang.

8.2 Verfijnde aangifte

Voor de complete risicoanalyse zie bijlage D.

Er komen klasse 4 en klasse 3 gebeurtenissen voor bij onderdeel II Oppervlakte grond (vraag nr. 3 t/m 7) en bij onderdeel V Toegestane verliezen (vraag 28). Een deel van deze gebeurtenissen, namelijk de berekeningen en overnames bij de toegestane verliezen (Onderdeel V), worden doormiddel van het invoeren in een computersysteem bij Bureau Heffingen afdoende gecontroleerd. Accountant controles en AID controles hebben daar geen verder invloed op, dat is ook niet nodig. Het overige deel van deze gebeurtenissen, namelijk de opgave van de oppervlakte grond, zullen bij het effectief functioneren van de Basis Registratie Percelen (BRP), door het ontstaan van een tegengesteld belang, reduceren tot categorie 1. De BRP kan dan gezien worden als onderdeel van het MINAS. Wanneer die BRP goed functioneert is klasse 2 de hoogste risicoklasse. Die resterende klasse 2 is in dat geval moeilijk verder te reduceren

Die klasse 2 gebeurtenissen hebben voornamelijk betrekking op de aanvoer van meststoffen (nr. 10 en 11), de aanvoer van mengvoer (nr. 12), de aan- en afvoer van dieren en de afvoer van dierlijke producten. Accountants controles en kruiscontroles kunnen als controlemiddel nog uitkomst bieden. Door middel van kruiscontroles kunnen uitschieters eruit gehaald worden. Door het naast elkaar leggen van de financiële administratie en het MINAS door de accountant, aan de hand van het protocol, wordt dan nogmaals een controle uitgevoerd op foutieve opgaven.

8.3 Forfaitaire aangifte

Voor de complete risicoanalyse zie bijlage E.

Er komen klasse 4 gebeurtenissen voor die betrekking hebben op het berekenen van de fosfaat- en stikstofproductie door dieren. De keuze van de categorie dieren, aan de hand waarvan vervolgens de productie wordt berekend speelt daarbij een rol. Hier is echter weinig aanvullende effectieve controle mogelijk. De gebeurtenis nummer 2.1.1 (verschuiven in dier categorie) domineert hier.

Verder geldt voor de overige klasse 4 en klasse 3 gebeurtenissen hetzelfde als voor de verfijnde aangifte:

Er komen klasse 4 en klasse 3 gebeurtenissen voor bij onderdeel II Oppervlakte grond (nr. 3 t/m 7). Deze gebeurtenissen zullen bij het effectief functioneren van de Basis Registratie Percelen (BRP), door het ontstaan van een tegengesteld belang, reduceren tot categorie 1. De BRP kan dan gezien worden als onderdeel van het MINAS.

In onderdeel V (nr. 23) komt ook nog een klasse 4 voor. Deze wordt echter afdoende gecontroleerd doordat Bureau Heffingen het invoert in een computersysteem (zie de zwaarte bij de accountants controle die Autom. BH betreft). Er zijn bij de forfaitaire aangifte een aantal klasse 2 gebeurtenissen minder dan bij de verfijnde omdat de post aan- en afvoer van dieren en voer hier niet aanwezig is.

8.4 Intermediaire aangifte

Voor de complete risicoanalyse zie bijlage F.

Klasse 3 en 4 komen bij de intermediaire aangifte niet voor. Verhoudingsgewijze is deze aangifte dus van het minste risico. Toch dient met betrekking tot die conclusie voorzichtigheid betracht te worden. Bij deze wijze van aangifte is namelijk geen accountants controle van toepassing. Ook is er een andere rede tot zorg: onderdeel II (afvoer in jaar ...) van deze aangifte laat namelijk de mogelijkheid open om mest op moeilijk te verifiëren wijze naar het buitenland te exporteren. Zou dit met de tweede opmerkingen uit hoofdstuk 7.5 (vaste mest) gecombineerd worden, dan domineert de intermediaire aangifte boven de andere twee aangiften.

8.5 Aanvullende opmerkingen

Tijdens de interviews zijn ook enige risico's aan de orde gekomen die niet rechtstreeks uit de drie systemen volgden:

- Opgemerkt moet worden dat ondernemers die met meerdere mestnummers werken moeilijker te controleren zijn.
- Ook moet opgemerkt worden dat het risico bij vaste mest hoger ligt dan bij drijfmest. Dit komt doordat vaste mest een hogere concentratie heeft en doordat het bemonsteren (als gevolg van grotere inhomogeniteit) meer naar de hand is te zetten.

Deze twee eigenschappen kunnen, in het geval dat zij van toepassing zijn de dominantie van een ongewenste gebeurtenis nog versterken. Per aangifte is het altijd te achterhalen of deze risico's aan de orde zijn. In die gevallen is oplettendheid geboden.

8.6 Conclusies betreffende de 3 aangifte systemen.

- De invoer van een goed werkend BRP zal duidelijk effect hebben op dominante risico's in de verfijnde aangifte en de forfaitaire aangifte.

- Zodra BRP goed werkend is ingevoerd, zal de forfaitaire aangifte in risico domineren boven de verfijnde aangifte. Dit komt met name doordat het berekenen van fosfaat en stikstof productie van dieren (onderdeel I) dan nog steeds klasse 4 risico's herbergt. Vraag 2.1.1 is binnen onderdeel I dominant doordat de accountants controle daar een zwaarte MAR heeft. (Er kan geschat / verschoven worden).
- BRP heeft op de intermediaire aangifte geen invloed.

Oplettendheid dient betracht te worden bij de volgende twee opmerkingen. De dominanties betreffende de volgende twee opmerkingen zijn als zodanig namelijk niet in de tabellen terug te vinden.

- Bij onderdeel II (afvoer in jaar....) van de intermediaire aangifte kan mest geëxporteerd worden. Export is feitelijk moeilijk te controleren. Binnen de drie aangifte systemen is dit zeker een dominant risico.
- Mest export gecombineerd met vaste mest is tevens een dominant risico. Ook dit ligt voornamelijk bij de intermediaire aangifte.

9 Dominante bijdrage per bedrijfstype

Voor de bedrijfstypen 1 t/m 7 geldt dat ze kunnen kiezen tussen verfijnd en forfaitair aangifte doen. Bedrijfstype 8 heeft zijn eigen aangifteformulier. Per bedrijfstype wordt hier aangegeven welke onderdelen of vragen (en gebeurtenissen) van het betreffende aangifteformulier domineren. Hierbij wordt uitgegaan van de dominante bijdragen per aangiftetype zoals omschreven in hoofdstuk 7.

9.1 Type 1. Akkerbouwbedrijf of tuinbouwbedrijf:

Verfijnd:

Voor de complete risicoanalyse zie bijlage G.

Er komen klasse 4 en klasse 3 gebeurtenissen voor bij onderdeel II Oppervlakte grond (vraag nr. 3 t/m 7) en bij onderdeel V Toegestane verliezen (vraag 28). Een deel van deze gebeurtenissen, namelijk de berekeningen en overnames bij de toegestane verliezen (Onderdeel V), worden doormiddel van het invoeren in een computersysteem bij Bureau Heffingen afdoende gecontroleerd. Accountant controles en AID controles hebben daar geen verder invloed op, dat is ook niet nodig. Het overige deel van deze gebeurtenissen, namelijk de opgave van de oppervlakte grond, zullen bij het effectief functioneren van de Basis Registratie Percelen (BRP), door het ontstaan van een tegengesteld belang, reduceren tot categorie 1. De BRP kan dan gezien worden als onderdeel van het MINAS. Wanneer die BRP goed functioneert is klasse 2 de hoogste risicoklasse

Het aantal klasse 2 (en lager) gebeurtenissen valt lager uit dan weergegeven in paragraaf 7.2 omdat vraag 2, vraag 12 t/m 18 en vraag 24 t/m 26 van de aangifte niet van toepassing zijn op dit bedrijfstype.

Vraag 22 (Opgave hoeveelheden fosfaat en stikstof in ruwvoer) gaat na invoering van BRP voor dit bedrijfstype en deze aangifte wijze domineren (klasse 2 en zwaarte MAR).

Forfaitair:

Voor de complete risicoanalyse zie bijlage H.

Er komen klasse 4 en klasse 3 gebeurtenissen voor bij onderdeel II Oppervlakte grond (nr. 3 t/m 7). Deze gebeurtenissen zullen bij het effectief functioneren van de Basis Registratie Percelen (BRP), door het ontstaan van een tegengesteld belang, reduceren tot categorie 1. De BRP kan dan gezien worden als onderdeel van het MINAS.

In onderdeel V (nr. 23) komt ook nog een klasse 4 voor. Deze wordt echter afdoende gecontroleerd doordat Bureau Heffingen het invoert in een computersysteem (zie de zwaarte bij de accountants controle die Autom. BH betreft).

Het aantal klasse 2 (en lager) gebeurtenissen valt lager uit dan weergegeven in paragraaf 7.3 . Omdat de vragen 2, 3, 10, 16, 17, 20 en 21 niet van toepassing zijn op dit bedrijfstype.

Vraag 26 (opgave stikstofverlies dieren na correctie voor opp. grasland) gaat na invoeren van BRP voor dit bedrijfstype en deze aangifte wijze domineren (klasse 2 en zwaarte MAR).

9.2 Type 2 .Gemengd bedrijf, extensief (minder dan 2,5 GVE per hectare)

Op dit bedrijfstypen kunnen in principe alle vragen van toepassing zijn, zowel bij de verfijnde als de forfaitaire aangifte. Bij minder dan 2,5 GVE per hectare is een accountants verklaring echter niet vereist.

Verfijnd:

Voor de complete risicoanalyse zie bijlage I.

Er komen klasse 4 en klasse 3 gebeurtenissen voor bij onderdeel II Oppervlakte grond (vraag nr. 3 t/m 7) en bij onderdeel V Toegestane verliezen (vraag 28). Een deel van deze gebeurtenissen, namelijk de berekeningen en overnames bij de toegestane verliezen (Onderdeel V), worden doormiddel van het invoeren in een computersysteem bij Bureau Heffingen afdoende gecontroleerd. AID controles hebben daar geen verder invloed op, dat is ook niet nodig.

Het overige deel van deze gebeurtenissen, namelijk de opgave van de oppervlakte grond, zullen bij het effectief functioneren van de Basis Registratie Percelen (BRP), door het ontstaan van een tegengesteld belang, reduceren tot categorie 1. De BRP kan dan gezien worden als onderdeel van het MINAS. Wanneer die BRP goed functioneert is klasse 2 de hoogste risicoklasse. Die resterende klasse 2 is in dat geval moeilijk verder te reduceren

Die klasse 2 gebeurtenissen hebben voornamelijk betrekking op de aanvoer van meststoffen (nr. 10 en 11), de aanvoer van mengvoer (nr. 12), de aan- en afvoer van dieren en de afvoer van dierlijke producten. Kruiscontroles door AID kunnen als controlemiddel nog uitkomst bieden. Door middel van kruiscontroles kunnen uitschieters eruit gehaald worden. Die moeten dan alsnog gecontroleerd worden.

Forfaitair:

Voor de complete risicoanalyse zie bijlage J.

Er komen klasse 4 gebeurtenissen voor die betrekking hebben op het berekenen van de fosfaat- en stikstofproductie door dieren. De keuze van de categorie dieren, aan de hand waarvan vervolgens de productie wordt berekend speelt daarbij een rol. Hier is echter weinig aanvullende effectieve controle mogelijk. De gebeurtenis nummer 2.1.1 (verschuiven in dier categorie) domineert hier.

Verder geldt voor de overige klasse 4 en klasse 3 gebeurtenissen hetzelfde als voor de verfijnde aangifte:

Er komen klasse 4 en klasse 3 gebeurtenissen voor bij onderdeel II Oppervlakte grond (nr. 3 t/m 7). Deze gebeurtenissen zullen bij het effectief functioneren van de Basis Registratie Percelen (BRP), door het ontstaan van een tegengesteld belang, reduceren tot categorie 1. De BRP kan dan gezien worden als onderdeel van het MINAS.

In onderdeel V (nr. 23) komt ook nog een klasse 4 voor. Deze wordt echter afdoende gecontroleerd doordat Bureau Heffingen het invoert in een computersysteem (zie de zwaarte bij de accountants controle die Autom. BH betreft).

Er zijn bij de forfaitaire aangifte een aantal klasse 2 gebeurtenissen minder dan bij de verfijnde omdat de post aan- en afvoer van dieren en voer hier niet aanwezig is.

9.3 Type 3. Gemengd bedrijf, intensief (meer dan 2,5 GVE per hectare):

-Op dit bedrijfstypen kunnen in principe alle vragen van toepassing zijn, zowel bij de verfijnde als de forfaitaire aangifte. Bij meer dan 2,5 GVE per hectare is een accountantsverklaring wel vereist.

Verfijnde aangifte:

Voor de complete risicoanalyse zie bijlage I.

Er komen klasse 4 en klasse 3 gebeurtenissen voor bij onderdeel II Oppervlakte grond (vraag nr. 3 t/m 7) en bij onderdeel V Toegestane verliezen (vraag 28). Een deel van deze gebeurtenissen, namelijk de berekeningen en overnames bij de toegestane verliezen (Onderdeel V), worden doormiddel van het invoeren in een computersysteem bij Bureau Heffingen afdoende gecontroleerd. Accountant controles en AID controles hebben daar geen verder invloed op, dat is ook niet nodig.

Het overige deel van deze gebeurtenissen, namelijk de opgave van de oppervlakte grond, zullen bij het effectief functioneren van de Basis Registratie Percelen (BRP), door het ontstaan van een tegengesteld belang, reduceren tot categorie 1. De BRP kan dan gezien worden als onderdeel van het MINAS. Wanneer die BRP goed functioneert is klasse 2 de hoogste risicoklasse. Die resterende klasse 2 is in dat geval moeilijk verder te reduceren

Die klasse 2 gebeurtenissen hebben voornamelijk betrekking op de aanvoer van meststoffen (nr. 10 en 11), de aanvoer van mengvoer (nr. 12), de aan- en afvoer van dieren en de afvoer van dierlijke producten. Accountants controles en kruiscontroles kunnen als controlemiddel nog uitkomst bieden. Door middel van kruiscontroles kunnen uitschieters eruit gehaald worden. Door het naast elkaar leggen van de financiële administratie en het MINAS door de accountant, aan de hand van het protocol, wordt dan nogmaals een controle uitgevoerd op foutieve opgaven.

Forfaitaire aangifte:

Voor de complete risicoanalyse zie bijlage J.

Er komen klasse 4 gebeurtenissen voor die betrekking hebben op het berekenen van de fosfaat- en stikstofproductie door dieren. De keuze van de categorie dieren, aan de hand waarvan vervolgens de productie wordt berekend speelt daarbij een rol. Hier is echter weinig aanvullende effectieve controle mogelijk. De gebeurtenis nummer 2.1.1 (verschuiven in dier categorie) domineert hier.

Verder geldt voor de overige klasse 4 en klasse 3 gebeurtenissen hetzelfde als voor de verfijnde aangifte:

Er komen klasse 4 en klasse 3 gebeurtenissen voor bij onderdeel II Oppervlakte grond (nr. 3 t/m 7). Deze gebeurtenissen zullen bij het effectief functioneren van de Basis Registratie Percelen (BRP), door het ontstaan van een tegengesteld belang, reduceren tot categorie 1. De BRP kan dan gezien worden als onderdeel van het MINAS.

In onderdeel V (nr. 23) komt ook nog een klasse 4 voor. Deze wordt echter afdoende gecontroleerd doordat Bureau Heffingen het invoert in een computersysteem (zie de zwaarte bij de accountants controle die Autom. BH betreft).

Er zijn bij de forfaitaire aangifte een aantal klasse 2 gebeurtenissen minder dan bij de verfijnde omdat de post aan- en afvoer van dieren en voer hier niet aanwezig is.

9.4 Type 4 Melkveehouderij, extensief (minder dan 2,5 GVE per hectare):

Verfijnde aangifte:

Voor de complete risicoanalyse zie bijlage K.

Er komen klasse 4 en klasse 3 gebeurtenissen voor bij onderdeel II Oppervlakte grond (vraag nr. 3 t/m 7) en bij onderdeel V Toegestane verliezen (vraag 28). Een deel van deze gebeurtenissen, namelijk de berekeningen en overnames bij de toegestane verliezen (Onderdeel V), worden

doormiddel van het invoeren in een computersysteem bij Bureau Heffingen afdoende gecontroleerd.

Het overige deel van deze gebeurtenissen, namelijk de opgave van de oppervlakte grond, zullen bij het effectief functioneren van de Basis Registratie Percelen (BRP), door het ontstaan van een tegengesteld belang, reduceren tot categorie 1. De BRP kan dan gezien worden als onderdeel van het MINAS. Wanneer die BRP goed functioneert is klasse 2 de hoogste risicoklasse. Die resterende klasse 2 is in dat geval moeilijk verder te reduceren

Die klasse 2 gebeurtenissen hebben voornamelijk betrekking op de aanvoer van meststoffen (nr. 10 en 11), de aanvoer van mengvoer (nr. 12), de aan- en afvoer van dieren en de afvoer van dierlijke producten. Door middel van kruiscontroles kunnen uitschieters eruit gehaald worden.

Forfaitaire aangifte:

Voor de complete risicoanalyse zie bijlage L.

Er komen klasse 4 gebeurtenissen voor die betrekking hebben op het berekenen van de fosfaat- en stikstofproductie door dieren. De keuze van de categorie dieren, aan de hand waarvan vervolgens de productie wordt berekend speelt daarbij een rol. Hier is echter weinig aanvullende effectieve controle mogelijk. De gebeurtenis nummer 2.1.1 (verschuiven in dier categorie) domineert hier.

Verder geldt voor de overige klasse 4 en klasse 3 gebeurtenissen hetzelfde als voor de verfijnde aangifte:

Er komen klasse 4 en klasse 3 gebeurtenissen voor bij onderdeel II Oppervlakte grond (nr. 3 t/m 7). Deze gebeurtenissen zullen bij het effectief functioneren van de Basis Registratie Percelen (BRP), door het ontstaan van een tegengesteld belang, reduceren tot categorie 1. De BRP kan dan gezien worden als onderdeel van het MINAS.

In onderdeel V (nr. 23) komt ook nog een klasse 4 voor. Deze wordt echter afdoende gecontroleerd doordat Bureau Heffingen het invoert in een computersysteem.

Er zijn bij de forfaitaire aangifte een aantal klasse 2 gebeurtenissen minder dan bij de verfijnde omdat de post aan- en afvoer van dieren en voer hier niet aanwezig is.

9.5 Type 5 Melkveehouderij, extensief (meer dan 2,5 GVE per hectare). Dit komt overeen met type 4.

Verfijnde aangifte:

Voor de complete risicoanalyse zie bijlage K.

Er komen klasse 4 en klasse 3 gebeurtenissen voor bij onderdeel II Oppervlakte grond (vraag nr. 3 t/m 7) en bij onderdeel V Toegestane verliezen (vraag 28). Een deel van deze gebeurtenissen, namelijk de berekeningen en overnames bij de toegestane verliezen (Onderdeel V), worden

doormiddel van het invoeren in een computersysteem bij Bureau Heffingen afdoende gecontroleerd.

Het overige deel van deze gebeurtenissen, namelijk de opgave van de oppervlakte grond, zullen bij het effectief functioneren van de Basis Registratie Percelen (BRP), door het ontstaan van een tegengesteld belang, reduceren tot categorie 1. De BRP kan dan gezien worden als onderdeel van het MINAS. Wanneer die BRP goed functioneert is klasse 2 de hoogste risicoklasse. Die resterende klasse 2 is in dat geval moeilijk verder te reduceren

Die klasse 2 gebeurtenissen hebben voornamelijk betrekking op de aanvoer van meststoffen (nr. 10 en 11), de aanvoer van mengvoer (nr. 12), de aan- en afvoer van dieren en de afvoer van dierlijke producten. Door middel van kruiscontroles kunnen uitschieters eruit gehaald worden.

Forfaitaire aangifte:

Voor de complete risicoanalyse zie bijlage L.

Er komen klasse 4 gebeurtenissen voor die betrekking hebben op het berekenen van de fosfaat- en stikstofproductie door dieren. De keuze van de categorie dieren, aan de hand waarvan vervolgens de productie wordt berekend speelt daarbij een rol. Hier is echter weinig aanvullende effectieve controle mogelijk. De gebeurtenis nummer 2.1.1 (verschuiven in dier categorie) domineert hier.

Verder geldt voor de overige klasse 4 en klasse 3 gebeurtenissen hetzelfde als voor de verfijnde aangifte:

Er komen klasse 4 en klasse 3 gebeurtenissen voor bij onderdeel II Oppervlakte grond (nr. 3 t/m 7). Deze gebeurtenissen zullen bij het effectief functioneren van de Basis Registratie Percelen (BRP), door het ontstaan van een tegengesteld belang, reduceren tot categorie 1. De BRP kan dan gezien worden als onderdeel van het MINAS.

In onderdeel V (nr. 23) komt ook nog een klasse 4 voor. Deze wordt echter afdoende gecontroleerd doordat Bureau Heffingen het invoert in een computersysteem.

Er zijn bij de forfaitaire aangifte een aantal klasse 2 gebeurtenissen minder dan bij de verfijnde omdat de post aan- en afvoer van dieren en voer hier niet aanwezig is.

9.6 Type 6. Pluimveebedrijf . Dit komt overeen met de type 4 en 5.

Verfijnde aangifte:

Voor de complete risicoanalyse zie bijlage K.

Er komen klasse 4 en klasse 3 gebeurtenissen voor bij onderdeel II Oppervlakte grond (vraag nr. 3 t/m 7) en bij onderdeel V Toegestane verliezen (vraag 28). Een deel van deze gebeurtenissen, namelijk de berekeningen en overnames bij de toegestane verliezen (Onderdeel V), worden doormiddel van het invoeren in een computersysteem bij Bureau Heffingen afdoende gecontroleerd

Het overige deel van deze gebeurtenissen, namelijk de opgave van de oppervlakte grond, zullen bij het effectief functioneren van de Basis Registratie Percelen (BRP), door het ontstaan van een tegengesteld belang, reduceren tot categorie 1. De BRP kan dan gezien worden als onderdeel van het MINAS. Wanneer die BRP goed functioneert is klasse 2 de hoogste risicoklasse. Die resterende klasse 2 is in dat geval moeilijk verder te reduceren

Die klasse 2 gebeurtenissen hebben voornamelijk betrekking op de aanvoer van meststoffen (nr. 10 en 11), de aanvoer van mengvoer (nr. 12), de aan- en afvoer van dieren en de afvoer van dierlijke producten. Door middel van kruiscontroles kunnen uitschieters eruit gehaald worden.

Forfaitaire aangifte:

Voor de complete risicoanalyse zie bijlage L.

Er komen klasse 4 gebeurtenissen voor die betrekking hebben op het berekenen van de fosfaat- en stikstofproductie door dieren. De keuze van de categorie dieren, aan de hand waarvan vervolgens de productie wordt berekend speelt daarbij een rol. Hier is echter weinig aanvullende effectieve controle mogelijk. De gebeurtenis nummer 2.1.1 (verschuiven in dier categorie) domineert hier.

Verder geldt voor de overige klasse 4 en klasse 3 gebeurtenissen hetzelfde als voor de verfijnde aangifte:

Er komen klasse 4 en klasse 3 gebeurtenissen voor bij onderdeel II Oppervlakte grond (nr. 3 t/m 7). Deze gebeurtenissen zullen bij het effectief functioneren van de Basis Registratie Percelen (BRP), door het ontstaan van een tegengesteld belang, reduceren tot categorie 1. De BRP kan dan gezien worden als onderdeel van het MINAS.

In onderdeel V (nr. 23) komt ook nog een klasse 4 voor. Deze wordt echter afdoende gecontroleerd doordat Bureau Heffingen het invoert in een computersysteem.

Er zijn bij de forfaitaire aangifte een aantal klasse 2 gebeurtenissen minder dan bij de verfijnde omdat de post aan- en afvoer van dieren en voer hier niet aanwezig is.

9.7 Type 7. Varkensbedrijf. Dit komt overeen met de type 4,5 en 6

Verfijnde aangifte:

Voor de complete risicoanalyse zie bijlage K.

Er komen klasse 4 en klasse 3 gebeurtenissen voor bij onderdeel II Oppervlakte grond (vraag nr. 3 t/m 7) en bij onderdeel V Toegestane verliezen (vraag 28). Een deel van deze gebeurtenissen, namelijk de berekeningen en overnames bij de toegestane verliezen (Onderdeel V), worden doormiddel van het invoeren in een computersysteem bij Bureau Heffingen afdoende gecontroleerd. Het overige deel van deze gebeurtenissen, namelijk de opgave van de oppervlakte grond, zullen bij het effectief functioneren van de Basis Registratie Percelen (BRP), door het ontstaan van een tegengesteld belang, reduceren tot categorie 1. De BRP kan dan gezien worden

als onderdeel van het MINAS. Wanneer die BRP goed functioneert is klasse 2 de hoogste risicoklasse. Die resterende klasse 2 is in dat geval moeilijk verder te reduceren

Die klasse 2 gebeurtenissen hebben voornamelijk betrekking op de aanvoer van meststoffen (nr. 10 en 11), de aanvoer van mengvoer (nr. 12), de aan- en afvoer van dieren en de afvoer van dierlijke producten. Door middel van kruiscontroles kunnen uitschieters eruit gehaald worden.

Forfaitaire aangifte:

Voor de complete risicoanalyse zie bijlage L.

Er komen klasse 4 gebeurtenissen voor die betrekking hebben op het berekenen van de fosfaat- en stikstofproductie door dieren. De keuze van de categorie dieren, aan de hand waarvan vervolgens de productie wordt berekend speelt daarbij een rol. Hier is echter weinig aanvullende effectieve controle mogelijk. De gebeurtenis nummer 2.1.1 (verschuiven in dier categorie) domineert hier.

Verder geldt voor de overige klasse 4 en klasse 3 gebeurtenissen hetzelfde als voor de verfijnde aangifte:

Er komen klasse 4 en klasse 3 gebeurtenissen voor bij onderdeel II Oppervlakte grond (nr. 3 t/m 7). Deze gebeurtenissen zullen bij het effectief functioneren van de Basis Registratie Percelen (BRP), door het ontstaan van een tegengesteld belang, reduceren tot categorie 1. De BRP kan dan gezien worden als onderdeel van het MINAS.

In onderdeel V (nr. 23) komt ook nog een klasse 4 voor. Deze wordt echter afdoende gecontroleerd doordat Bureau Heffingen het invoert in een computersysteem.

Er zijn bij de forfaitaire aangifte een aantal klasse 2 gebeurtenissen minder dan bij de verfijnde omdat de post aan- en afvoer van dieren en voer hier niet aanwezig is.

-Verfijnd: Het aantal klasse 2 gebeurtenissen valt lager uit dan weergegeven in paragraaf 7.2 omdat vraag 22 en 23 niet van toepassing zijn op deze bedrijfstypen.

-Forfaitair: Voor de forfaitaire aangifte geldt dat er in ieder geval een klasse 5 gebeurtenis minder is dan weergegeven in paragraaf 7.3. Bij het niet aanwezig zijn van grasland is de tweede klasse 4 gebeurtenis van vraag 23 ook niet van toepassing is.

9.8 Type 8. Intermediair (loonwerker, mesttransporteur, mestverwerkingsbedrijf, e.d.)

Voor de complete risicoanalyse zie bijlage F.

Dit type bedrijf heeft een eigen aangifte formulier: de intermediaire aangifte.

Klasse 3 en 4 komen bij de intermediaire aangifte niet voor. Verhoudingsgewijze is deze aangifte dus van een laag risico. Toch dient met betrekking tot die conclusie voorzichtigheid betracht te worden. Bij deze wijze van aangifte is namelijk geen accountants controle van toepassing. Ook is er een andere rede tot zorg: onderdeel II (afvoer in jaar ...) van deze aangifte laat namelijk de

mogelijkheid open om mest op moeilijk te verifiëren wijze naar het buitenland te exporteren. Als dit gecombineerd wordt met vaste mest (zie ook hoofdstuk 7.5), dan wordt dit over alle aangifte systemen en typen heen een van de grootste risico's.

10 Conclusies en aanbevelingen

tabel 5 Dominantie per type bedrijf samengevat

TYPE	géén BRP			effectief BRP		
	vraag	klasse	zwaarte	vraag	klasse	zwaarte
1 Verfijnd	Opp. grond	4	G	Afv. in jr.(22)	2	MAR
				Toeg. verl. (29)	2	MAR
1 Forfaitaire	Opp. grond	4	G	Toeg. verl. (26)	2	MAR
2 Verfijnd	Opp. grond	4	G	Aanv. in jr. (14,15)	2	MAR
				Afv. in jr. (22,24,25)	2	MAR
				Toeg. verl. (29)	2	MAR
2 Forfaitaire	Fos. + stik.pr.	4	MAR	Fos. + stik.pr.	4	MAR
	Opp. grond	4	G			
3 Verfijnd	Opp. grond	4	G	Aanv. in jr. (14,15)	2	MAR
				Afv. in jr. (22,24,25)	2	MAR
				Toeg. verl. (29)	2	MAR
3 Forfaitaire	Fos. + stik.pr.	4	MAR	Fos. + stik.pr.	4	MAR
	Opp. grond	4	G			
4 Verfijnd	Opp. grond	4	G	Aantal. dieren (2)	2	MAR
				aanv. in jr. (14, 15)	2	MAR
				Afv. in jr. (24, 25)	2	MAR
				Toeg. verl. (29)	2	MAR
4 Forfaitaire	Fos. + stik.pr.	4	MAR	Toeg. verl. (26)	2	MAR
	Opp. grond	4	G			
5 Verfijnd	Opp. grond	4	G	Aantal. dieren (2)	2	MAR
				aanv. in jr. (14, 15)	2	MAR
				Afv. in jr. (24, 25)	2	MAR
				Toeg. verl. (29)	2	MAR
5 Forfaitaire	Fos. + stik.pr.	4	MAR	Toeg. verl. (26)	2	MAR
	Opp. grond	4	G			
6 Verfijnd	Opp. grond	4	G	Aantal. dieren (2)	2	MAR
				aanv. in jr. (14, 15)	2	MAR
				Afv. in jr. (24, 25)	2	MAR
				Toeg. verl. (29)	2	MAR

TYPE	géén BRP			effectief BRP		
	vraag	klasse	zwaarte	vraag	klasse	zwaarte
6 Forfaitaire	Fos. + stik.pr.	4	MAR	Toeg. verl. (26)	2	MAR
	Opp. grond	4	G			
7 Verfijnd	Opp. grond	4	G	Aantal. dieren (2)	2	MAR
				aanv. in jr. (14, 15)	2	MAR
				Afv. in jr. (24, 25)	2	MAR
				Toeg. verl. (29)	2	MAR
7 Forfaitaire	Fos. + stik.pr.	4	MAR	Toeg. verl. (26)	2	MAR
	Opp. grond	4	G			
8 Intermediare	Afvoer	2	NVT	geen effect		

In bovenstaande tabel 5 staan op gecondenseerde wijze de dominante risico's per bedrijfstype samengevat.

Er is een kolom TYPE die voor zich spreekt. Daar staat bedrijfstype en aangifte wijze. Dan volgen er drie kolommen die betrekking hebben op de risico analyse zonder effectief BRP. Per bedrijfstype wordt daar aangegeven welke vraag er domineert, tot welke klasse hij behoort en welke zwarte (accountant) hij gerekend kan worden. Daarna komen er nogmaals drie kolommen die wederom de dominante vraag benoemen (tussen haken staan de vraag nummers), weer de klasse aangeven en weer de zwaarte geven.

Duidelijk is dat bij het goed functioneren van het BRP een groot deel van de ongewenste gebeurtenissen zonder tegengesteld belang (klasse 3 en 4) gereduceerd wordt tot ongewenste gebeurtenissen met een tegengesteld belang, klasse 1. Dit is een goede zaak.

Bij een effectief functionerend BRP beperken de dominante gebeurtenissen zich tot klasse 2 (er zijn twee uitschieters klasse 4 een bij Gemengd bedrijf, extensief (minder dan 2,5 GVE per hectare). Forfaitaire aangiften en een bij Gemengd bedrijf, intensief (minder dan 2,5 GVE per hectare)). Het gaat in beide gevallen om het verschuiven in een diercategorie, waar ook nog een vermenigvuldigingsfactor een rol speelt. Verfijnde aangifte is in dat opzicht te verkiezen boven forfaitaire.

De zwaarte is steeds MAR hetgeen in combinatie met klasse 3, 2, of 1 betekent dat voor de betreffende vraag de afwijkingen procentueel (10% afwijking geeft 10% winst) zullen zijn. In combinatie met klasse 4 komt daar dan nog een vermenigvuldigingsfactor boven op.

Enige risico marges blijven altijd aanwezig. In het geval van mest aan- en afvoer bij forfaitaire aangiften wordt de hoeveelheid geschat. Ook al is er hier een tegengesteld belang, schatten blijft subjectief. In geval van aan en afvoer van een dier mag het gewicht ook geschat worden. Op excessen kan wel gecontroleerd worden met kruiscontroles en door de accountant, maar een aantal gebeurtenissen is niet uit te bannen. De gevolgen zullen echter marginaal zijn.

De aanwezigheid van meerdere mestnummers bij een ondernemer werkt de controle niet in de hand. Terugdringen van het gebruik van meerdere mestnummers is aanbevelenswaardig.

Bij het maken van onderscheid tussen de verschillende typen bedrijven blijkt vooral dat voor het type 'akkerbouwbedrijf of tuinbouwbedrijf' een aantal gebeurtenis geen rol van betekenis spelen.

Kruiscontroles die uitgevoerd worden door Bureau Heffingen en de AID zijn van grote waarde. Met name statistische controles waarbij boven 2 sigma wordt gecontroleerd doen de kans op excessen sterk afnemen.

Het is aanbevelenswaardig om naar een afname van het aantal forfaitaire aangiften te streven, om zo meer controle over de aangiften te verkrijgen. Als gevolg hiervan, aannemende dat het BRP goed functioneert, wordt de intermediaire aangifte dominant in het risico, met name export en vaste mest zijn daar factoren die aandacht verdienen.

Literatuur

- [1] “Analyse van handhavingsrisico’s. Het opzetten van een systematiek”, E.C.J. Bouwman, Arnhem, 07 juli 1999. NRG Rapport: 9826990/99.54273/C

bijlage A Systeem Verfijnde aangifte

Ten behoeve van de leesbaarheid van de kleurentekening, is ieder blok uitvergroot en op de daarop volgende pagina's te zien.

bijlage B Systeem Forfaitaire aangifte

Ten behoeve van de leesbaarheid van de kleurentekening, is ieder blok uitvergroot en op de daarop volgende pagina's te zien.

bijlage C Systeem intermediaire aangifte

Ten behoeve van de leesbaarheid van de kleurentekening, is ieder blok uitvergroot en op de daarop volgende pagina's te zien.

bijlage D Risicoanalyse verfijnde aangifte

bijlage E Risicoanalyse Forfaitaire aangifte

bijlage F Risicoanalyse intermediair aangifte

bijlage G Risicoanalyse bedrijfstype 1 verfijnde aangifte

bijlage H Risicoanalyse bedrijfstype 1 forfaitaire aangifte

bijlage I Risicoanalyse bedrijfstype 2 en 3 verfijnde aangifte

bijlage J Risicoanalyse bedrijfstype 2 en 3 forfaitaire aangifte

bijlage K Risicoanalyse bedrijfstype 4 t/m 7 verfijnde aangifte

bijlage L Risicoanalyse bedrijfstype 4 t/m 7 forfaitaire aangifte